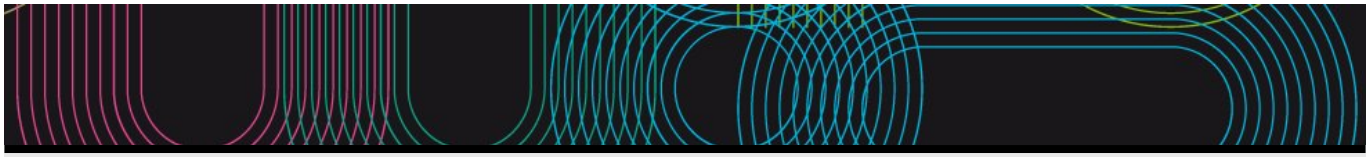

DATOS IDENTIFICATIVOS				
Didáctica das ciencias sociais				
Materia	Didáctica das ciencias sociais			
Código	V51G120V01503			
Titulación	Grao en Educación Primaria			
Descritores	Creditos ECTS	Sinale	Curso	Cuadrimestre
	6	OB	3	1c
Lingua de impartición	Castelán			
Departamento	Departamento da E.U. de Formación de Profesorado de E.X.B. (Vigo)			
Coordinador/a	Guillama Camba, Ruxandra			
Profesorado	Guillama Camba, Ruxandra			
Correo-e	ruxandra.guillama@ceu.es			
Web	http://escuelamagisterioceuvigo.es			
Descrición xeral	Esta signatura consiste en ensinar aos futuros Mestres/as a introducir aos nenos/as no coñecemento das distintas Ciencias Sociais que compoñen os contidos do DCB (Deseño Curricular Base) para a Educación Primaria, así como a recoñecer as dificultades de aprendizaxe dos distintos conceptos e nocións relacionados coas Ciencias Sociais. Así mesmo, esta materia é necesaria para coñecer e aplicar os recursos e os medios que están ao noso alcance, para que podamos conseguir o obxectivo que nos expomos na educción, tendo en conta as condicións sociais e persoais nas que o mestre/a e o alumno/a desenvolven a súa tarefa.			

Resultados de Formación e Aprendizaxe	
Código	
A1	Que os estudantes demostren posuír e comprender coñecementos nunha área de estudo que parte da base da educación secundaria xeral e adoita atoparse a un nivel que, malia se apoiar en libros de texto avanzados, inclúe tamén algúns aspectos que implican coñecementos procedentes da vangarda do seu campo de estudo.
A2	Que os estudantes saiban aplicar os seus coñecementos ó seu traballo ou vocación dunha forma profesional e posúan as competencias que adoitan demostrarse por medio da elaboración e defensa de argumentos e a resolución de problemas dentro da súa área de estudo.
A3	Que os estudantes teñan a capacidade de reunir e interpretar datos relevantes (normalmente dentro da súa área de estudo) para emitir xuízos que inclúan unha reflexión sobre temas relevantes de índole social, científica ou ética.
A4	Que os estudantes poidan transmitir información, ideas, problemas e solución a un público tanto especializado coma non especializado.
A5	Que os estudantes desenvolvan aquelas habilidades de aprendizaxe necesarias para emprender estudos posteriores cun alto grao de autonomía.
B1	Coñecer as áreas curriculares da Educación Primaria, a relación interdisciplinar entre elas, os criterios de avaliación e o corpo de coñecementos didácticos ao redor dos procedementos de ensino e aprendizaxe respectivos
B3	Abordar con eficacia situacións de aprendizaxe de linguas en contextos multiculturais e plurilingües. Fomentar a lectura e o comentario crítico de textos dos diversos dominios científicos e culturais contidos no currículo escolar
B4	Deseñar e regular espazos de aprendizaxe en contextos de diversidade e que atendan á igualdade de xénero, á equidade e ao respecto aos dereitos humanos que conformen os valores da formación cidadá
B5	Fomentar a convivencia na aula e fóra dela, resolver problemas de disciplina e contribuir á resolución pacífica de conflitos. Estimular e valorar o esforzo, a constancia e a disciplina persoal nos estudantes
B6	Coñecer a organización dos colexios de educación primaria e a diversidade de accións que comprende o seu funcionamento. Desempeñar as funcións de titoría e de orientación cos estudantes e as súas familias, atendendo as singulares necesidades educativas dos estudantes. Asumir que o exercicio da función docente ha de ir perfeccionándose e adaptándose aos cambios científicos, pedagóxicos e sociais ao longo da vida
B7	Colaborar cos distintos sectores da comunidade educativa e do contorno social. Asumir a dimensión educadora da función docente e fomentar a educación democrática para unha cidadanía activa
B8	Manter unha relación crítica e autónoma respecto dos saberes, os valores e as institucións sociais públicas e privadas
B9	Valorar a responsabilidade individual e colectiva na consecución dun futuro sustentable

B10	Reflexionar sobre as prácticas de aula para innovar e mellorar o labor docente. Adquirir hábitos e destrezas para a aprendizaxe autónoma e cooperativa e promovela entre os estudantes
B11	Coñecer e aplicar nas aulas as tecnoloxías da información e da comunicación. Discernir selectivamente a información audiovisual que contribúa ás aprendizaxes, á formación cívica e á riqueza cultural
C13	Promover o traballo cooperativo e o traballo e esforzo individuais
C14	Promover accións de educación en valores orientadas á preparación dunha cidadanía activa e democrática
C23	Analizar e incorporar de forma crítica las cuestiones más relevantes de la sociedad actual que afectan a la educación familiar y escolar: impacto social y educativo de los lenguajes audiovisuales y de las pantallas; cambios en las relaciones de género e intergeneracionales; multiculturalidad e interculturalidad; discriminación e inclusión social y desarrollo sostenible
C29	Recoñecer a mutua influencia entre ciencia, sociedade e desenvolvemento tecnolóxico, así como as condutas cidadás pertinentes, para procurar un futuro sostenible
C31	Comprender os principios básicos das ciencias sociais
C32	Coñecer o currículo escolar das ciencias sociais
C33	Integrar o estudo histórico e xeográfico desde unha orientación instructiva e cultural
C34	Fomentar a educación democrática da cidadanía e a práctica do pensamento social crítico
C35	Valorar a relevancia das institucións públicas e privadas para a convivencia pacífica entre os pobos
C37	Desenvolver e evaluar contidos do currículo mediante recursos didácticos apropiados e promover as competencias correspondentes nos estudantes
C48	Fomentar a lectura e animar a escribir
D1	Capacidade de análise e síntese
D2	Capacidade de organización e planificación
D3	Comunicación oral e escrita na lingua materna
D5	Coñecemento de informática relativos ao ambito de estudo
D6	Capacidade de xestión da información
D7	Resolución de problemas
D8	Toma de decisións
D9	Traballo en equipo
D13	Recoñecemento da diversidade e multiculturalidade
D14	Razoamento crítico
D15	Compromiso ético
D16	Aprendizaxe autónoma
D17	Adaptación a novas situacións
D18	Creatividade
D20	Coñecemento doutras culturas e costumes
D23	Sensibilidade por temas medioambientais

Resultados previstos na materia

Resultados previstos na materia	Resultados de Formación e Aprendizaxe			
Coñecer e asimilar os principios básicos das Ciencias Sociais e a contidos da área.	A1 A2	B1 B3	C31 C32 C33 C48	D1 D3 D6 D17
Coñecer o currículo escolar das Ciencias Sociais en Primaria	A2 A3	B1 B3 B6 B8	C14 C23 C32 C34	D3 D13 D14 D23
Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio.	A1 A2	B1 B5 B8 B9	C14 C29 C31 C32 C33 C35	D1 D2 D3 D6 D13 D14
Comprender o desenvolvemento e a evolución das nocións espaciais, temporais e da historia da arte nos nenos/as e os problemas que presenta a súa aprendizaxe.	A2 A4	B1 B4 B7 B9	C13 C23 C32 C35 C48	D1 D2 D7 D13 D15 D20

Diseñar materiales para el área de Ciencias Sociales en Educación Primaria.	A4 A5	B8 B9 B10 B11	C13 C32 C33 C34 C37	D2 D3 D5 D8 D9 D13 D16 D18 D23

Contidos	
Tema	
A CONSTRUCIÓN DOS CONCEPTOS E NOCIÓNS PARA O COÑECEMENTO DAS CIENCIAS SOCIAIS	- Introdución as Ciencias Sociais: conceptos e trazos que as caracterizan. - Obxectivos educativos das Ciencias Sociais.
EPISTEMOLOXÍA E CONTIDO DO AREA DE CIENCIAS SOCIAIS	- Técnicas e recursos para o ensino-aprendizaxe das Ciencias Sociais. -Ciencias Sociais na Escola: contidos.
DESENVOLVEMENTO DE EXPERIENCIAS EDUCATIVAS E MATERIAIS DIDÁCTICOS DO AREA	- A novela histórica como recurso didáctico. - Fins da utilización da prensa nas Ciencias Sociais.- Emprego didáctico da prensa. - Guía didáctica para preparar saídas fose da aula. -Ciencias Sociais e Patrimonio. -Temas actuais nas Ciencias Sociais. -Elementos para a elaboración dunha unidade. didáctica. - Criterios metodolóxicos e didácticos para o estudo da Historia. - Criterios metodolóxicos e didácticos para o estudo da obra de arte. - Criterios metodolóxicos e didácticos para o estudo da Xeografía.

Planificación			
	Horas na aula	Horas fóra da aula	Horas totais
Actividades introdutorias	2	0	2
Lección maxistral	20	33	53
Obradoiro	15	21	36
Resolución de problemas	10	12	22
Traballo tutelado	5	10	15
Exame de preguntas de desenvolvemento	2	20	22
*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientador, considerando a heteroxeneidade do alumnado.			

Metodoloxía docente	
	Descrición
Actividades introdutorias	Actividades encamiñadas a tomar contacto e reunir información sobre o alumnado, así como a presentar a materia.
Lección maxistral	Exposición dos contidos da materia con apoio de material audiovisual e exemplos prácticos.
Obradoiro	Realización de traballos prácticos relacionados coa materia.
Resolución de problemas	Dossier de Prácticas individual o colectivas; Comentarios de texto, participación en debates, defensa dun tema traballo coa prensa, literatura, análise de bibliografía especializada, comentarios sobre o estado da cuestión de certos temas, desenvolvemento dunha unidade didáctica, entre outros. Os resultados da aprendizaxe son: Coñecer e asimilar os conceptos básicos das Ciencias Sociais e o contido da área - Integrar o estudo histórico e xeográfico para comprender as relacións da sociedade co seu medio
Traballo tutelado	Traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado orientados ao achegamento á bibliografía especializada e creación de actividades específicas para a materia de ciencias sociais

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Obradoiro	Resolución de dúbidas sobre a materia explicada nas leccións maxistrais sobre as lecturas recomendadas para a preparación das clases prácticas ,así como as diferentes actividades orientadas nas clases. Resolución de dúbidas e problemas que poidan aparecer a medida que se desenrola a elaboración do traballo en grupo. Resolución de calquera outra dúbida ou problema que se lle poida plantexar ó alumnado. Terá lugar: na aula, a través da plataforma, por correo electrónico, en titorías presenciais ou en liña.

Avaliación

	Descrición	Cualificación	Resultados de Formación e Aprendizaxe		
Resolución de problemas	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado conforme aos parámetros indicados os exercicios prácticos a determinar entre os que poidan ser: traballo coa prensa, literatura, análise de bibliografía especializada, comentarios sobre o estado da cuestión de certos temas, desenvolvemento dunha unidade didáctica, entre outros. Resultados da aprendizaxe: Demostrar coñecementos prácticos da materia, uso da metodoloxía e a linguaxe das ciencias sociais. A puntuación máxima para esta actividade é de 4 puntos e a mínima é de 2 puntos. A actividade sistemática é importante para o desenvolvemento satisfactorio da tarefa.	40	A1 A2 A3 A4 A5	C31 C33 C34	D1 D2 D6 D7 D8 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D20
Traballo tutelado	Presentación e entrega, na data sinalada dos traballos realizados de xeito individual ou en grupo polo alumnado. Valorarase o marco teórico, a elaboración do traballo de acordo coa actividade escollida, que pode estar relacionada coa literatura, a prensa, a filmografía, entre outras. Obxectivos de aprendizaxe: Profundizar mas destrezas propias da aprendizaxe das ciencias sociais. A puntuación máxima para esta actividade é de 3 puntos e a mínima é de 1,5 puntos. A actividade sistemática é importante para o desenvolvemento satisfactorio da tarefa.	30	A1 A3 A5	C31 C32 C33 C34 C35	D1 D2 D3 D5 D6 D7 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D23
Exame de preguntas de desenvolvemento	Valoraranse os coñecementos teóricos da materia, a estruturación de ideas e a precisión e claridade expositiva. Resultados da aprendizaxe: Capacidade para reflexionar criticamente sobre aspectos importantes das ciencias sociais. La puntuación máxima para esta actividad es de 3 puntos y la mínima es de 1,5 puntos.	30	A1 A2 A3 A4 A5	C31 C32 C34 C35	D1 D2 D3 D5 D6 D13 D14 D15 D16 D17 D18 D20 D23

Outros comentarios sobre a Avaliación

El alumno deberá cumplir los requisitos mínimos de presencialidad necesarios para evaluación continua. Así mesmo, deberá acudir e realizar como probas que o profesorado dispoña como imprescindibles.

La calificación final del sistema de evaluación continua será el resultado de la suma de las distintas notas obtenidas en las actividades realizadas, segundo os porcentajes sinalados, tal como queda estipulado no cuadro superior. Para aprobar una materia hay que superar todos los criterios de evaluación de manera independiente. Aqueles alumnos que non aproben a materia na primeira convocatoria se les conservará a nota daqueles traballos/actividades superados y terá que facer novamente na segunda convocatoria o examen e os traballos/actividades non superados.

Avaliación global: O alumnado que decida empregar este sistema deberá informar á profesora nos 31 días siguientes a los datos de inicio del curso. Realizarase un examen que abran todo el contido del curso, que representará el 70% de la calificación, y una tarefa (oral ou escrita/oral e escrita) adaptada específicamente a este método representará el 30%.

El alumno que falte a máis do 20 % del tempo total de clase será evaluado mediante avaliacón global. Es importante resaltar que cando se alcance este número de ausencias (ao comezo, a metade ou al final do curso), empregarase este método de avaliación global e as avaliaciones realizadas como parte del sistema de avaliación continua non serán válidas.

Usaranse artigos actuais, que estarán disponibles para o alumnado na plataforma.

Todo trabajo copiado, plaxiado o realizado pola IA tendrá una calificación de 0.

Fecha de examen e horarios de titorías: consulte calendario de exámenes e horarios en la página web: https://www.escuelamagisterioceuvigo.es/organizacion-academica/ e na plataforma da materia.

Bibliografía. Fontes de información

Bibliografía Básica

Alonso Arenal,S., **Didáctica de las Ciencias Sociales para Educación Primaria**, Pirámides, 2022

Hernández Carretero,A.M.(Coord.), **Estrategias y recursos didácticos para la enseñanza de las Ciencias Sociales**, Pirámides, 2019

Fernández Paradas,A.R.,Fernández Paradas,M.(Coord.), **La didáctica de las Ciencias Sociales ante la necesidad de nuevas narraciones en el sigloXXI**, Editorial Comares, 2017

Tirado-Olivares,Sergio, **Enseñar y evaluar Ciencias Sociales en la era digital:el uso del learning analytics para la evaluación formativa.**, Revista de Didáctica y Ciencias Sociales No.46, 2023

Santistebán Fernández, A., **La enseñanza de las Ciencias Sociales a partir de problemas sociales o temas controvertidos: Estado de la cuestión y resultados de investigación.**, 2019

Bibliografía Complementaria

Liceras Ruíz, A., **Didáctica de las Ciencias Sociales**, Pirámide, 2016

López Navarro, M., **Modelo para la programación de una Unidad Didáctica**,

Monteverde, J.E., **La representación cinematográfica de la Historia**, Akal, 2001

Moreno Vera, J.R., **La narración literaria, una experiencia didáctica en la enseñanza de la Historia**, https://rua.ua.es/dspace/bitstream/10045/61809/1/2, 2016

Ley Orgánica 3/2020, de 29 de diciembre, por la que se modifica la Ley Orgánica 2/2006, de 3 de mayo, de Educación., https://www.boe.es/eli/es/lo/2020/12/29/3/con,

Decreto 155/2022 de 15 de septiembre, por el que se establecen la ordenación y el currículo de la educación promaria en la Comunidad Autónoma de Galicia,

Recomendacións

Outros comentarios